

EFFEKTRAPPORT 2021 RFSU

FIGHTING FOR BODY RIGHTS SINCE 1933

1. VAD VILL RFSU UPPNÅ?

Verksamhetsidé

Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU, är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell medlemsorganisation som bildades 1933 av Elise Ottesen Jensen. RFSU:s syfte är att med kunskap, lust och engagemang arbeta för allas frihet att vara, välja och njuta. Vi arbetar lokalt, nationellt och internationellt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, det vill säga varje människas lika möjligheter, rättigheter och förutsättningar till en trygg och tillfredsställande sexualitet och att utan tvång, våld eller diskriminering kunna bestämma över sin egen kropp.

”Jag drömmer om den dag,
då alla barn som föds är välkomna,
alla män och kvinnor är jämlika
och sexualiteten ett uttryck
för innerlighet, ömhet och njutning.”

Elise Ottesen-Jensen

Arbetsätt

RFSU har till syfte att möjliggöra engagemang, öka kunskap, bilda opinion, påverka politiker och beslutsfattare samt utkräva ansvar inom frågor som rör sexualitet, på både lokal och nationella nivå i Sverige och internationellt. Genom sexualupplysning, utbildning och opinionsbildning vill RFSU råda bot på kunskapsbrist och öka den sexuella hälsan. Genom att bygga nätverk och samverka med andra utbyter vi kunskaper och stärker det gemensamma arbetet med dessa frågor. Genom RFSU:s klinik följer vi utvecklingen inom det kliniska området och bidrar till ny kunskap. Vi identifierar målgrupper och arenor där behoven inte är tillgodosedda och verkar för att förbättra situationen för de mest utsatta och de med störst behov.

RFSU:s lokalföreningar och medlemmar gör RFSU levande i hela landet och bidrar genom sitt lokala engagemang till RFSU:s målsättningar genom sexualupplysning och opinionsbildning och lokalt sexualpolitiskt påverkansarbete. Lokalföreningarna bedriver även informatörsverksamhet som kompletterar skolans sexualundervisning. I RFSU:s lokalföreningar utvecklas ny kunskap och nya metoder i sexualupplysning genom olika projekt.

I det internationella arbetet väljer vi att arbeta i länder där bristen på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är stor, där rätten till abort inte tillgodoses, där tillgång till sexualundervisning är begränsad och där sexuella rättigheter inte respekteras. RFSU vill föra ett brett samtal om sexualitet som engagerar människor både inom och utanför organisationen – lokalt, nationellt och internationellt.

Vår organisation ska vara en betydelsefull aktör i sexualpolitiska frågor, som deltar aktivt både i den allmänna debatten och i mer formella sammanhang. RFSU ska också verka för en jämlik vård för alla i Sverige och bidra till att utveckla vården så att den har kapacitet och kunskap att möta de behov som identifieras. Vi vill också spela en viktig roll som bevakare av att frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) får en framträdande plats i det svenska utvecklingssamarbetet och i det internationella påverkansarbetet. RFSU AB, vars verksamhet inte omfattas av den här rapporten, utvecklar och säljer produkter inom sex, kropp och välbefinnande. RFSU AB ägs av förbundet och vinstöverskott går till RFSU:s verksamhet.

Övergripande mål och effekter

RFSU har sedan kongressen 2021 en ny vision: "En värld där alla är fria att bestämma över sin kropp och sexualitet "

Den nya visionen kommer från det strategiarbete som pågått under några år med att formulera en gemensam strategi för alla olika delar inom RFSU. Den nya strategiska planen gäller för perioden 2022-2034 och ska styra alla delar av RFSU. Under 2022 kommer ett övergripande arbete pågå för att anpassa RFSUs planerings- och uppföljningsarbete så det passar den nya strategin.

De övergripande effektmålen i den nya strategin är:

- Politiska, juridiska och finansiella beslut i Sverige och globalt främjar SRHR och hållbar utveckling för alla människor oavsett makt och resurser.
- Normer och attityder i Sverige och globalt ger människor större möjlighet att bestämma över och njuta av sin kropp och sexualitet.
- Människor i Sverige och globalt har, oavsett makt och resurser, förbättrad tillgång till kvalitativ och jämlik sexuell och reproduktiv vård.

- Människor i Sverige och globalt har, oavsett makt och resurser, ökade möjligheter att organisera sig och påverka för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.
- Människor i Sverige och globalt har, oavsett makt och resurser, ökad kunskap om kropp och sexualitet.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är grundläggande mänskliga rättigheter fastställda i internationella överenskommelser. RFSU utgår från övertygelsen om sexualitetens centrala roll för individ och samhälle och verkar för en kunskapsbaserad och öppen syn på sexualitet och relationer.

Den sexuella hälsan är starkt förknippad med vår allmänna hälsa och vårt välbefinnande. Om vår sexualitet kränks eller begränsas kan vi och våra relationer ta skada. Oavsett om vi uttrycker den eller inte är sexualiteten en del av vår tillvaro. Den påverkar hur vi relaterar till vår omvärld och hur vår omvärld relaterar till oss. RFSU menar därför att sexualiteten är politisk. Samhället och dess aktörer måste ta hänsyn till sexualiteten. Det är ett ansvar vi alla delar, från makthavare till individ, i Sverige och i världen. RFSU:s sexualpolitik och arbete utgår från allas frihet att vara, frihet att välja och frihet att njuta.

De främsta orsakerna till att dessa rättigheter inte tillgodoses är diskriminerande normer och attityder i samhället, diskriminerande eller bristfällig lagstiftning, brist på resurser samt avsaknad av politiska prioriteringar. Det är samhällets skyldighet att erbjuda alla möjligheten, kunskapen och verktygen för att åtnjuta dessa rättigheter på egna villkor. Det kräver lagstiftning och tydliga uppdrag till myndigheter, utbildnings-system, sjukvård och omsorg. Dessutom krävs ett aktivt arbete inom samhällets alla delar för att förebygga förekomsten av stereotypa och destruktiva normer.

Sexuella och reproduktiva rättigheter är också en förutsättning för samhällsutveckling. Att själv kunna bestämma över sin sexualitet, sin kropp och sin reproduktion är avgörande för människors möjligheter att ta sig ur fattigdom, att kunna delta på arbetsmarknaden samt att kunna ta del i offentliga och politiska processer. SRHR är därmed också en förutsättning för socialt och ekonomiskt hållbar utveckling.

RFSU-klinikens sexualmedicinska arbete har som mål att främja sexuell hälsa genom att erbjuda preventivmedelsrådgivning, provtagning för sexuellt överförbara sjukdomar, preventionssamtal samt behandling av könssjukdomar. Sexualiteten rör många delar av människan: vår kropp, vårt psyke och våra relationer. RFSU-kliniken är därför mån om att se till hela patienten och vid behov erbjuda en kombination av medicinska och psykoterapeutiska insatser. Det gäller inte minst de patientgrupper som inte alltid får sina rättigheter och behandlingsbehov tillgodosedda eftersom kunskap och resurser ofta brister i den övriga vården.

RFSU:s grundsyn

Friheten att vara

Innebär rätten att uttrycka sig själv och sin sexualitet samt att fatta självständiga beslut om sitt liv. Den enes frihet får aldrig innebära en annans ofrihet.

Friheten att välja

Innebär rätten att välja om och med vem eller vilka ens sexualitet ska delas. Den enes val får aldrig förverkligas genom tvång över en annan.

Friheten att njuta

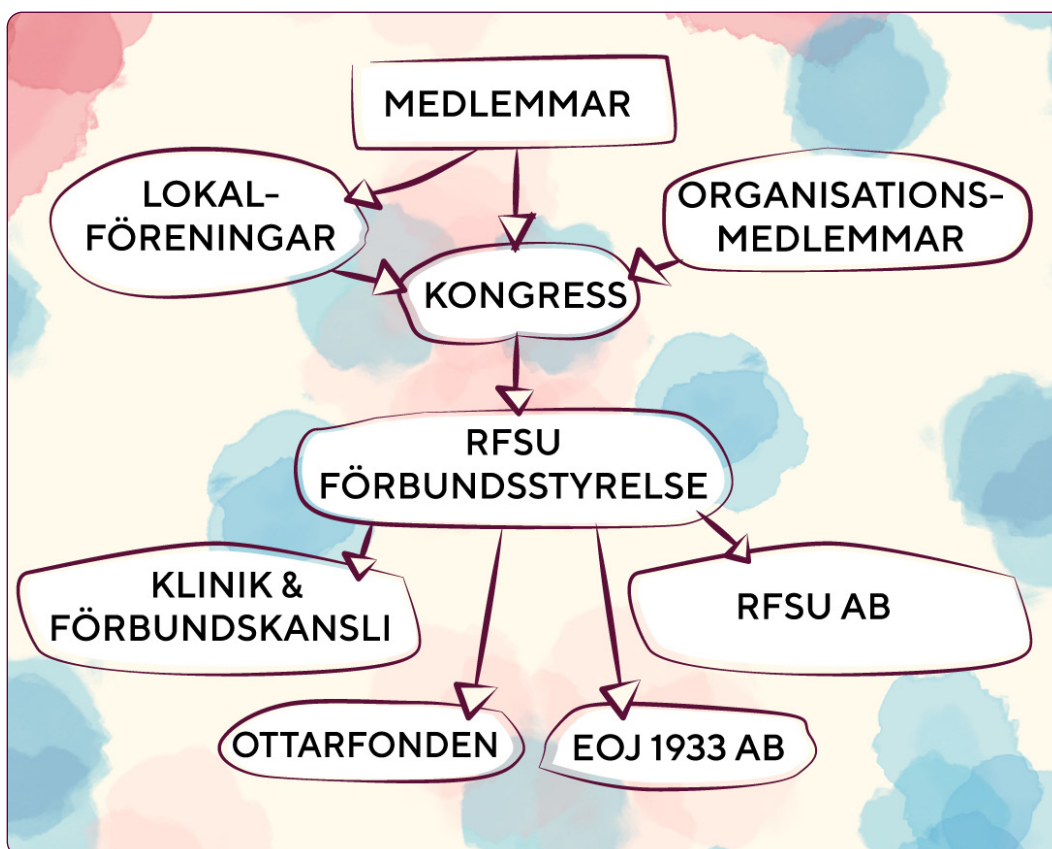
Innebär rätten att njuta som en själv vill och förverkliga sina begär. Den enes njutning får aldrig gå ut över en annan persons rätt att välja och njuta.

2. I VILKET ORGANISATORISKT SAMMANHANG VERKAR RFSU?

RFSU:s organisation

RFSU är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell medlemsorganisation. RFSU samverkar med många andra aktörer, bland annat myndigheter och organisationer inom det civila samhället. Arbetet utförs av medlemmar och anställda. Verksamheten finansieras genom bidrag från stat och kommuner, genom avtal med kommun och region, genom gåvor från privatpersoner och genom intäkter från egna bolag.

Medlemmar i RFSU är dels enskilda personer som organiseras i RFSU:s lokalföreningar, dels ideella organisationer. Högsta beslutande organ är kongressen som genomförs vartannat år. Mellan kongresserna leds riksförbundet av förbundsstyrelsen. Under 2019 blev vi för första gången på hela 2000-talet över 4000 medlemmar. 2020 slog vi för andra året i rad rekord i antal medlemmar och blev 4398 stycken. Och i slutet av 2021 var vi hela 4922 medlemmar. Anledningen är att vi lyckats nyrekrytera men även behålla fler medlemmar än tidigare år.

I förbundet ingår RFSU AB, som erbjuder högkvalitativa produkter inom sex, kropp och välbefinnande.

I Stockholm finns ett förbundskansli med uppdrag att bedriva verksamhet samt stötta och samverka med lokalföreningarna. De 17 lokalföreningarna är spridda över Sverige, från Malmö till Luleå. Förbundskansliet och lokalföreningarna samverkar kring en rad olika verksamheter, exempelvis sexualupplysning, metodutveckling och kampanjer. Med medel från förbundet bedriver lokalföreningarna också egen verksamhet inom en rad olika områden, exempelvis sexualupplysning och metodutveckling.

Inom RFSU finns också fem nätverk som samlar och engagerar enskilda medlemmar från hela Sverige som brinner för en specifik sakfråga: Seniornätverket, Aborträttsnätverket, Fetischism- och BDSM-nätverket, Forskarnätverket samt Ungdomsnätverket. Nätverken syftar till att sprida kunskap, genomföra verksamhet och skapa engagemang kring nätverkens teman.

Utöver dessa verksamheter finns stiftelsen "Ottarfonden" som delar ut medel till sina ändamål, samt dotterbolaget EOJ 1933 AB som förvaltar RFSU:s kapital, men som ej bedriver egna verksamheter.

Vid Medborgarplatsen i Stockholm finns också en klinik som ska utgöra modell för en god, jämlik och individanpassad vård baserad på evidens och beprövad erfarenhet, oberoende av kön, sexuell läggning, sexuell praktik, könsidentitet, ålder, etnicitet och funktionsvariationer.

Det internationella sammanhanget

I alla de länder som RFSU verkar i är rätten till sin kropp och sin sexualitet ett kontroversiellt ämne. De organisationer RFSU samarbetar med verkar ofta i ett förtryckande samhällsklimat där motståndet kan komma från stat, från samhällsinstitutioner som skola och hälsovård, från familj och/eller närsamhälle. Vi ser ett allt mer organiserat och välfinansierat motstånd mot SRHR, både i enskilda länder och på global nivå. Det innebär en ökad utsatthet för de organisationer och människor vi stödjer.

RFSU är en del av IPPF (International Planned Parenthood Federation) som är en världsomspännande organisation med medlemmar i 129 länder. Vi samverkar ofta med andra IPPF-medlemmar men även med andra civilsamhällesorganisationer i Sverige, EU och världen. Vi stödjer sammanlagt ett 40-tal organisationer i ett 20-tal låg- och medelinkomstländer. RFSU har ett ramavtal med Sida som ger en långsiktig finansiering åt vårt stöd till civilsamhället.

Det nationella sammanhanget

I Sverige finns ett brett stöd bland befolkningen för rätten att bestämma över sin

kropp och sin sexualitet och rätten till kunskap genom skolans sexualundervisning. Möjligheten till hemabort, bättre förlossningsvård och ökade resurser till vården i ljuset av pandemin är tre frågor som berör SRHR som har engagerat politiskt under det senaste året. Inom partipolitiken och frågor som rör jämställdhet så står mäns våld mot kvinnor högt på dagordningen liksom hedersrelaterat våld och förtryck.

Samtidigt ser vi också hur ett motstånd mot vissa SRHR-frågor mobiliseras. Transpersoners rättigheter och tillgång till vård ifrågasätts allt mer, bland annat från en del av den feministiska rörelsen vilket är en oroande utveckling. De konservativa och nationalistiska rörelserna mobiliserar också mot transpersoners rättigheter, men även mot genuspedagogik i skolan, det antirasistiska arbetet och frågor som rör hbtqi.

Fler aktörer debatterar och är aktiva i skolans arbete med sexualundervisning. Här har RFSU med vårt främjande-perspektiv en viktig roll att spela. De nya läroplanerna befäster att skolans undervisning på området ska fokusera på frisk- snarare än risk-faktorer. Trots detta är RFSU en av få aktörer som arbetar så. Unga vill fortfarande att vuxenvärlden ska prata mer om kropp, sex och relationer. De konservativa rörelserna i samhället har gett ett snävare utrymme för de tillåtande, inbjudande och stärkande samtalen med unga.

I vår verksamhet söker vi ofta samarbete med andra aktörer från civilsamhället, forskning och professionen. Genom projekt- och verksamhetstöd från olika myndigheter, såväl på nationell som lokal nivå, möjliggörs insatser som bidrar till kunskapsutveckling. Kunskaper som sedan sprids vidare till andra delar av samhället genom den omfattande utbildnings- och informatörsverksamheten som finns runt om i Sverige.

Kliniken

Kliniken verkar i en omvärld där uppdrag och resurser påverkas av rådande vårdideologi, forskning och utveckling, attityder, juridik, vårdpolitik och ersättningsystem. Vi ser en utveckling i vården mot att upphandlingsregler och juridik styr inriktningen alltmer och att professionens röst får mindre plats när vården utformas. Det innebär att gränsdragningar och strukturer kan hamna långt från verkligheten och ibland försvåra för patienter/grupper att få adekvat hjälp utifrån en helhetssyn. I det patientnära arbetet återspeglas samhällsutveckling, trender, mönster och förändringar i attityder hos målgruppen. Vi träffar allt fler som funderar över lusten och har problem med att den ibland inte finns där, fast man vill ha lust och vill vilja ha sex. Vi möter till exempel fler som söker för erektionsproblem och genital smärta. Fler par söker för problem som rör sexuella problem i relationen.

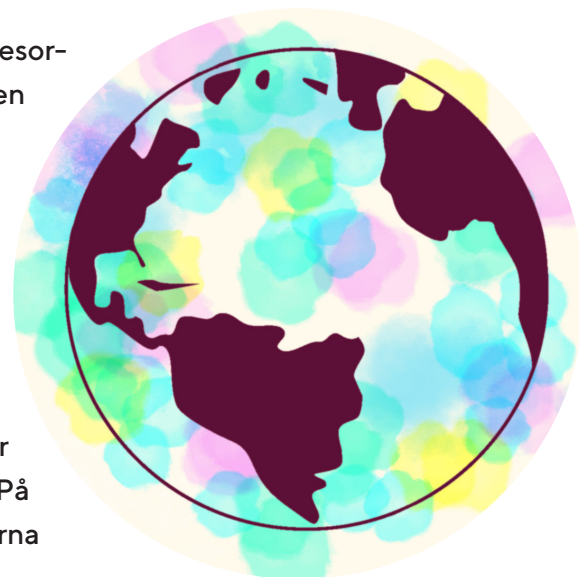
3. VILKA STRATEGIER HAR RFSU FÖR ATT UPPNÅ SINA MÅL?

RFSU:s arbete vägleds av en förändringsteori. Den säger att om det finns SRHR-vänlig lagstiftning och politik, om det finns stödjande normer i samhället för allas rätt till sin kropp och sexualitet, om det finns samhällsinstitutioner som tillgodoser människors SRHR-behov och om det finns civilsamhällesorganisationer som driver och granskar att detta sker, så kommer människors tillgång till SRHR att tillgodoses.

Genom att bidra till ny kunskap, sprida kunskap, påverka politik, bygga nätverk och stärka andra som verkar mot samma mål som RFSU bygger vi ett sammanhang där sexuella rättigheter kan tillgodoses.

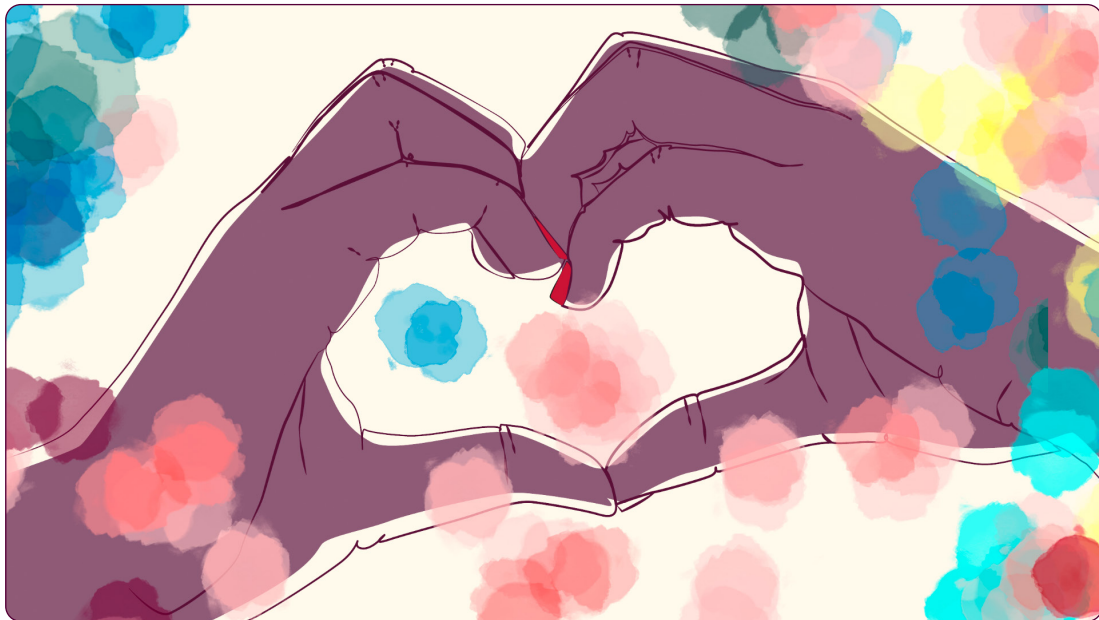
Ett viktigt uppdrag för RFSU är att identifiera behov hos grupper i samhället som inte får sina rättigheter tillgodosedda, eller som har en sämre sexuell hälsa. Genom samverkan inom såväl RFSU som med externa aktörer underlättas RFSU:s omvärldsbevakning, kunskapsinhämtning och metodutveckling. Det är även ett sätt att påverka fler aktörer att driva RFSU:s prioriterade frågor mot de uppsatta målen. Samverkan mellan förbundet, lokalföreningar och RFSU AB är viktig och ett sätt att samlas mot gemensamma mål och nå ut såväl nationellt som regionalt och lokalt.

Internationellt stödjer vi och samverkar med civilsamhällesorganisationer som bedriver politiskt påverkansarbete för en SRHR-vänlig politik och förbättrad tillgång till vård och information, och som håller regering och myndigheter ansvariga för det. Vi stödjer organisering av aktivister och informationsarbete till människor så att de känner till sina rättigheter, och kan kräva dem. RFSU:s internationella partnerorganisationer väljs utifrån i vilken utsträckning de bidrar till vår förändringsteori; vi har en sammansättning per land där olika partners kompletterar varandra vad gäller metoder, strategier och fokusfrågor. På så sätt ser vi till att organisationerna och därmed resurserna kompletterar och förstärker varandra.

RFSU ska också vara en arena för engagemang kring sexualitet och relationer i Sverige. Det går att engagera sig i RFSU på olika sätt, till exempel genom att vara aktiv i en lokalförening, delta i en enskild aktivitet eller bli givare. Lokalföreningarna spelar en viktig roll genom att fånga upp engagemanget lokalt och kanalisera det i aktiviteter inom många olika områden.

För RFSU-klinikens arbete står det holistiska perspektivet i centrum. Vi vill se till hela patienten och tar hänsyn till såväl den fysiska som den psykiska hälsan. Det visar sig både i vårt bemötande och våra vårdinsatser. Vi deltar aktivt i forskning, bedriver eget utvecklingsarbete, följer kunskapsområdet, samverkar med universitet och vårdgrannar, lyssnar in våra patienter och utvärderar oss själva. För att uppnå målet "tillgängliga för alla" individanpassas insatserna och bemötandet samt återkoppling från såväl patienter som kursdeltagare och samarbetspartners efterfrågas.

4. VILKEN KAPACITET OCH VILKET KUNNANDE HAR RFSU FÖR ATT UPPNÅ SINA MÅL?

Erfarenhet och historia

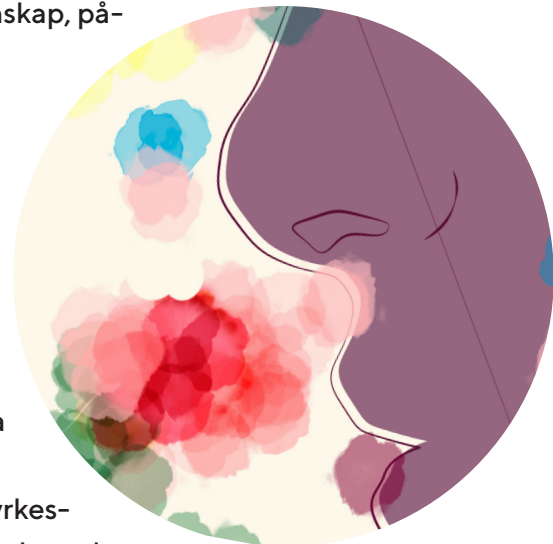
RFSU har arbetat för en positiv och öppen syn på sexualitet i över 80 år. Organisationen har byggt upp erfarenhet och kunskap under lång tid, och det finns en gemensam historisk erfarenhet som vägleder organisationen. RFSU har gjort stor skillnad för många människors möjlighet att bestämma över sin kropp och uttrycka sin sexualitet, och vetskapen finns om att det är möjligt att förändra såväl kunskapsmässigt som politiskt. RFSU är en välkänd organisation som röner stort förtroende tack vare en verksamhet som sedan starten 1933 bygger på värdena lust, kunskap och engagemang.

Olika människor möter RFSU på olika sätt i vardagen. Det kan handla om mötet med en informatör i skolan, en story på Instagram eller om köp av produkter, som kondomer och glidmedel. Alla möten förstärker ytterligare kunskapen om RFSU. Genom våra många kontaktytor når vi lättare ut till politiker, skolelever och andra organisationer. Detta underlättar arbetet med att ta fram och sprida ny kunskap, påverka politik och samverka med andra.

Kunskap och analys

RFSU har och ska ha spetskompetens när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Personal, förtroendevalda och medlemmar utvecklar löpande kunskaper och erfarenheter inom området och arbetar även aktivt med att bevaka vår omvärld. Det gäller såväl sakfrågor som metoder. I organisationen finns bred kapacitet att analysera komplexa skeenden samt att planera och genomföra större projekt och processer. På RFSU:s klinik finns legitimerade yrkesutövare såsom barnmorskor, psykoterapeuter och läkare med sexologisk och andrologisk vidareutbildning, flera med handledarkompetens. Denna breda kunskap är grunden för att RFSU ska kunna bedriva en verksamhet som leder till resultat.

Engagemang

RFSU är en medlemsorganisation och medlemmarnas insatser driver organisationen framåt och skapar arenor för engagemang runt om i Sverige. Detta möjliggör för RFSU att ha verksamhet på många platser, exempelvis sexualupplysning, medverkan på Pride och föreläsningar. Förbundet bistår med stöd för att skapa långsiktigt hållbara lokalföreningar med kraft att bedriva en meningsfull verksamhet och värva fler medlemmar. Sexualpolitiska frågor intresserar även många som vill delta vid några få tillfällen, och RFSU erbjuder vägar även till sådant engagemang.

Långsiktiga relationer

RFSU har under lång tid byggt upp relationer med andra organisationer, myndigheter, politiska företrädare och yrkesverksamma inom verksamhetsområdet. RFSU har idag 18 organisationsmedlemmar (organisationer som är medlemmar i RFSU) som utgör en viktig kontaktyta mot olika samhällssektorer.

Tvärprofessionellt arbetssätt

RFSU verkar i en föränderlig omvärld där vikten av att nå fram till olika målgrupper är avgörande för att nå bra resultat. Detta kräver ofta att olika typer av kompetenser behöver samverka för att nå uppsatta mål. Därför bedrivs arbetet i allt större utsträckning

tvärprofessionellt och i samverkan mellan enheterna. På så sätt kan kunskap om en specifik fråga kombineras med kunskap om hur denna bäst når ut eller används inom alla de områden där RFSU verkar.

Finansiella resurser

RFSU:s budget har vuxit kraftigt de senaste åren. Framför allt är det externa bidrag som har ökat. Den internationella verksamheten finansieras framför allt av externa institutionella medel från Sida samt stiftelser och genomförs av egen personal och i samarbete med partnerorganisationer och nätverk. Den nationella verksamheten har under de senaste åren fått större resurser genom en ökning av externa medel till olika projekt samt genom en bättre samverkan såväl inom RFSU som med externa aktörer.

Kliniken finansieras till största delen genom avtalet "vårdval sexuell hälsa" med Region Stockholm vilket ersätter RFSU per genomfört patientbesök och för kostnaden för medicinsk service. Vår familjerådgivning finansieras av Stockholm stad utifrån antalet besökande par. Därtill kommer kursavgifter och handledningsarvoden, externa projektmedel samt egna medel för telefonrådgivning, interna insatser och visst utvecklingsarbete. En del av psykoterapeuternas arbete finansieras med egna medel.

RFSU har också intäkter från egna bolag som skapar en stabil ekonomisk grund, även om andelen är relativt liten i förhållande till den totala budgeten.

Sedan 2018 bedriver RFSU:s förbundskansli ett arbete med insamling av gåvor från privatpersoner. Denna breda finansieringsbas möjliggör för RFSU att verka kraftfullt inom alla de områden som beskrivs i förändringsteorin.

Nätverk och samarbeten

RFSU samverkar med många olika aktörer nationellt och internationellt. Samarbeten ger möjligheter till bättre omvärldsbevakning, kunskapsinhämtning och metodutveckling, och kraft när det gäller att nå ut. Exempel på samarbetspartners är Concord, Malmö universitet, Famna, RFSL, Ideell arena, för att nämna ett urval. Internationellt stödjer RFSU regionala nätverk för att nå flera organisationer genom en samarbetspart och RFSU har startat ett "lärandenätverk" kallat Learning4change.

5. HUR VET VI OM RFSU GÖR FRAMSTEG?

Den internationella verksamheten följs upp enligt en 5-årig uppföljningsplan (2018–2022). I planen finns frågeställningar som följs upp och stäms av gentemot vår förändringsteori. Verksamheten följs även årligen upp gentemot en målmatris. Källor och kanaler som används för att bekräfta utvecklingen mot målen är partnerrapporter, reserapporter samt egna observationer i möten med partners och rättighetsbärare.

Målen i de projekt som drivs i Sverige följs upp narrativt och genom exempelvis antal genomförda utbildningar och antal personer vi nått ut till. Kurser och andra större utbildningsinsatser utvärderas och sammanställs. Dessa är viktiga underlag i planeringen av det fortsatta utvecklingsarbetet.

Elever som möter våra informatörer får också utvärdera de sexualupplysningspass de deltagit i. Som komplement genomförs emellanåt större utvärderingar med hjälp av externa konsulter.

Utvärdering av RFSU:s internationella påverkansarbete görs löpande genom så kallade after action reviews, som används vid validering av resultaten över tid. Det politiska påverkansarbetet i Sverige följs upp genom en logg mot de politiska mål som satts upp. Loggen uppdateras löpande och stäms av årligen.

Kliniken mäter och följer upp måluppfyllelsen på flera sätt. Det sker bland annat genom övergripande sammanställningar och jämförelser av patientarbetet. Statistik förs över målgruppen för vårt patientarbete, antal besökare, antal besökstillfällen, andel nybesök, besökarnas kön, ålder, hur de fördelar sig inom länet och från vilka andra län de kommer. Statistik förs också över preventivmedel och förskrivningar där jämförelse kan ske på nationell nivå. Vi kan till exempel se om förskrivningen av hormonfria preventivmedel ökar. Vi kan också följa hur många som testar sig för könssjukdomar och andelen positiva provsvar. På så sätt kan vi se förändringar, jämföra med nationell smittskyddsstatistik och anpassa smittskyddsarbetet utifrån det.

Kliniken bedriver också ett systematiskt kvalitetssäkringsarbete. Vi arbetar med kvalitetsmål, fördelar ansvar, identifierar de lagar och förordningar som styr verksamheten, fastställer rutiner för att säkerställa ett kompetens- och evidensbaserat arbetssätt. Dessutom kvalitetssäkrar vi våra vårdprocesser och rutiner och definierar det riskpreventiva arbetet. Vi beskriver aktiviteter för säker försörjning av service, tjänster och teknik. Vi har också rutiner för läkemedelshantering, åtgärder för att säkerställa spårbarhet samt hur vi dokumenterar och genomför egenkontroll. Arbetet följs upp årligen och resulterar bl a i en patientsäkerhetsberättelse. Dessutom genomförs patientenkäter, kursutvärderingar samt månatliga rapporter och årssammanställningar gällande avvikelser och eventuella klagomål till Patientnämnden.

6. VAD HAR RFSU BIDRAGIT TILL UNDER 2021?

RFSU:s internationella arbete

Finansiering och stöd till sexuella rättigheter globalt

I linje med RFSU:s policyarbete har vi tillsammans med andra organisationer och genom konsekvent opinionsbildning lyckats få in sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i strategin som reglerar hur finansieringen av [den globala fonden för bekämpning av aids, tuberkulos och malaria](#) ska användas. Fonden fördelar årligen 40 miljarder kronor. SRHR-frågor har tidigare inte ingått i Globala fondens strategi. Från och med nu kommer finansörerna att få information om SRHR, vilket med stor säkerhet kommer att öka de resurser som riktas till SRHR-initiativ.

Den svenska regeringen är en av Globala fondens givare. RFSU stödjer, påverkar och ger råd till den svenska regeringen om både utrikespolitik och finansiella prioriteringar.

RFSU mobiliserar stöd i Sverige genom samarbete med andra civilsamhällsorganisationer, experter och politiska partier. RFSU stödjer riksdagens tvärpolitiska grupp för frågor om reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR-gruppen) för att säkra ett starkt och brett politiskt stöd för SRHR-frågor och för att följa upp regeringens åtaganden.

Aborter avkriminaliserade i mexikanska delstater

Latinamerika har några av världens mest restriktiva abortlagar. I slutet av 2021 var abort helt förbjudet i fyra länder i regionen. En del länder tillåter abort vid våldtäkt eller incest, medan andra tillåter det när graviditeten innebär ett hot för hälsan. Endast tre länder tillåter helt fri abort.

Under 2021 samarbetade RFSU med International Planned Parenthood Federation/Western Hemisphere Region (numera Fòs Feminista) i ett påverkansprojekt som syftar till att ge fler möjlighet till säker abort och ändra lagstiftningen. I september fastslog högsta domstolen i Mexiko att "straffpåföljder för abort strider mot grundlagen, eftersom de strider mot rättigheter som mänsklig värdighet, självständighet, jämlikhet, reproduktiv hälsa och frihet" (läs hela artikeln hos RFSU:s partnerorganisation Fòs Feminista [här](#)). Det fick till följd att tre delstater i Mexiko: Baja California, Hidalgo, och Veracruz reformerade sina strafflagar och avkriminaliserade abort upp till 12 veckor.

Denna och andra viktiga framgångar i regionen, har varit möjliga tack vare långsiktig och konsekvent mobilisering på gräsrotsnivå samt genom att den feministiska rörelsen har vuxit och stått enad. RFSU:s partnerorganisationer och regionala nätverk har hela tiden varit aktiva i det gemensamma arbetet. RFSU har lämnat stöd till det regionala abortinitiativet sedan 2014.

Fler får allsidig sexualupplysning i Kambodja

RFSU tror på allas rätt att ha kontroll över och fritt och ansvarsfullt bestämma i frågor som rör deras sexualitet, utan tvång, diskriminering eller våld. Tillgång till information om säkrare sex, utan diskriminering på grund av ålder, är en mänsklig rättighet och ett globalt politiskt åtagande som FN:s medlemsstater står bakom. Allsidig sexualupplysning hjälper ungdomar att bättre förstå sina egna kroppar, sina känslor och sin personliga integritet.

RFSU samarbetar därför med flera länder, bland annat Kambodja, för att förbättra sexualupplysningen och förändra normer. Vi ger råd i frågor om utbildningsmaterial till skolor, främst kring utveckling av läroplaner men också genom att samarbeta kring nya läroböcker. Tack vare det nära samarbetet mellan kambodjanska partners (såsom Reproductive Health Association of Cambodia, RHAC), skolhälsoavdelningen vid ministeriet för ungdom, idrott och utbildning, och RFSU, ingår sexualundervisning nu i ämnet hälsoutbildning.

Diskriminering på agendan i Georgien

I Georgien samarbetar RFSU bland annat med två organisationer som arbetar för funktionshindrades, respektive hbtqi-personers rättigheter. Dessa organisationer, som heter Partnership for Human Rights (PHR) och Women's Initiative Support Group (WISG), har framgångsrikt samarbetat med offentliga försvarare. Genom att synliggöra diskriminering och brist på hälsovårdstjänster för hbtqi-personer, och för kvinnor med funktionshinder, har de lyckats få upp dessa frågor på den politiska dagordningen.

RFSU:s arbete i Sverige

Många viktiga effekter när det gäller förändrade normer och ökad kunskap har under året uppnåtts via olika utbildningstillfällen digitalt eller irl, i såväl Göteborg, Umeå som Husby. RFSU har bidragit till att öka kunskapen om sexualitet, kropp och relationer i olika målgrupper under 2021.

RFSU:s informatörer förbättrar folkhälsan – även under pandemin

RFSU har i över 20 år jobbat med sexualupplysning på skolor, fritidsgårdar, hvb-hem, festivaler, asylboenden, familjehem, häkten och anstalter.

“RFSU:s baspass gör en positiv skillnad i ungdomarnas liv, men också för samhället.”

Det var inte vi som sa det. Under 2019 utvärderades RFSU Stockholms sexualupplysning på högstadies- och gymnasieskolor. Utvärderingen gjordes av det oberoende analysföretaget Splitvision på uppdrag av Folkhälsomyndigheten. Slutsatsen blev att

RFSU:s utbildningspass, tack vare sin speciella pedagogik och metodik, gör skillnad för såväl individ som samhälle. RFSU:s upplysning gör att eleverna får stärkt självkänsla och i större utsträckning vågar bejaka sin sexualitet och identitet. De har också fått ökad handlingskompetens som gör det möjligt att göra medvetna val kring hälsa, relationer och sexualitet. Utvärderarna bedömer att ungdomarnas ökade kunskaper och färdigheter i förlängningen bidrar till "ett öppnare, tolerantare och säkrare samhälle samt en bättre folkhälsa (SRHR)".

Under 2021 fanns skolinformatörsverksamhet i Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Umeå och Örebro. Under året var vi inbokade vid 1 237 tillfällen. RFSU:s informatörer mötte sammanlagt cirka 13 000 elever eller andra deltagare. Tack vare en fortsatt satsning på att erbjuda digital sexualundervisning, kunde vi växla upp verksamheten dramatiskt jämfört med det föregående året och erbjuda pass också till de skolor som ställt om till distansundervisning under pandemin. De digitala passen har ökat räckvidden och vi kan nu också erbjuda digitala pass på olika språk. Att passen är digitala gör det också möjligt att utbilda även på platser där vi inte tidigare haft informatörsverksamhet.

Här följer några nedslag i utbildningsåret som gått.

Kunskapen ökar – från Malmö till Umeå

- I **Örebro** genomfördes en föreläsning på teckenspråk, som handlade om hbtqia+, normer, hälsa samt bemötande.
- I **Västra Götaland** utbildades:
 - **1 488** skolelever i samband med **124** sexualundervisningspass
 - **200** personer som bor i bostad med särskild service eller har daglig verksamhet
 - **9** språkintruktionsklasser
 - **2** grupper med yrkesverksamma kulturtolkare och doulor
- RFSU **Uppsala** når nya målgrupper med sin hiv-information. I samarbete med regionerna **Dalarna, Gävleborg, Sörmland, Uppsala** och **Västmanland** har man bland annat:
 - Utbildat lärare, elevhälsa och fritidsledare om hiv och våldsprevention
 - Skapat en informationsfilm om hiv riktad till högstadiel elever
- I **Malmö** utbildades:
 - **1302** högstadie- och gymnasieelever
 - **69** unga migranter
 - **26** unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning

➔ RFSU **Malmö** storsatsade också på ett samarbete med Autism- och aspergerföreningen Skåne, i ett tvåårigt projekt som avslutades 2021. I projektet Spektrum: Sex arrangerades under året åtta samtalskvällar med personer som själva lever med autism. Man behandlade teman som autism och trans, dejting och relationer, samt vård och stöd.

Även lärare och stödassistenter som möter med personer med autism utbildades om hur SRHR berör målgruppen. En utvärdering visade att deltagarna både fått ökade kunskaper och bättre färdigheter att stötta sina elever eller brukare när det gäller frågor om sexuella rättigheter.

Samtliga lärare/stödassistenter som svarade på enkäten efter utbildningen (46 svar av 51 personer) höll med om följande påståenden:

Jag har fått ökad kunskap om SRHR

Jag har fått ökad beredskap att arbeta med SRHR

Jag har fått ökad beredskap att stötta elever/brukare när det gäller SRHR

Jag har fått ökad beredskap att agera mot sexuellt våld

➔ RFSU **Umeå** har utbildat fem nya samtalsledare som i sin tur träffat 25 personer och samtalat om sex och relationer på kurdiska, somaliska och arabiska.

Här är några citat från lärare i Umeå som utbildats av RFSU under 2021:

“Många och bra tips på hur man kan prata om detta med elever, även hur man kan hjälpa alla att känna sig inkluderade!”

“Mer kött på benen när det gäller att prata om det. Men även vilka aspekter som bör läggas vikt på”

“Jag känner mig säkrare i hur jag kan hjälpa elever att få svar på sina frågor”

➔ RFSU **Stockholm** utbildade:

5 193 ungdomar, **1 124** lärare, fritidsledare och socialsekreterare.

Man genomförde en öppen föreläsning för föräldrar på temat “Prata sex och relationer med din tonåring” vilket resulterade i **1 500** unika visningar.

Ett panelsamtal om Svart kärlek, vänskap och normer fick **1 000** unika visningar.

➔ RFSU **Stockholm** satsade särskilt på fritidsgårdar i socialt utsatta områden. Under året genomfördes **19** utbildningspass med **185** ungdomar. En utvärdering visade att ungdomarna var nöjda med besöken:

Betyg: **4,75** av **5**

95% svarade att de lärt sig något nytt

 RFSU **Stockholm** genomförde också **9** samtalsgrupper med fokus på sexuell hälsa och rättigheter för **58** asylsökande personer.

Det här var bara några nedslag i utbildningsåret 2021. RFSU:s sexualupplysning är en färgglad regnbåge som spänner över ett brett område. Hur kvantifierar man att en människa växer inombords? Hur räknar man stärkt självkänsla? Effekterna av utbildningsinsatser är inte alltid enkelt mätbara, men slutsatserna från de externa och interna utvärderingar som genomförts av RFSU:s utbildningspass talar ändå sitt tydliga språk. Kunskaper har ökat, färdigheter har utvecklats och normer har förskjutits. Sådant får effekter också på folkhälsan.

Opinion och normer påverkas – från Malmö till Umeå

Två av RFSU:s effektmål formuleras:

Normer och attityder förändras så att fler kan bestämma över och njuta av sin kropp och sexualitet.

Alla har ökad kunskap om kropp och sexualitet.

Dessa mål uppnås inte bara genom utbildning i klassrum utan också med hjälp av kampanjer i sociala medier. Det andra pandemiåret innebar att stora delar av den planerade verksamheten i RFSU:s lokalföreningar fick ställas in. Det här har såklart inneburit uteblivna effekter. Annan verksamhet kunde styras om och bli mer digital. Även de mindre lokalföreningarna som de i Halland, Dalarna, Västmanland, Blekinge, Jämtland, Örebro och Växjö bidrar genom sin närvaro i sociala medier till det opinionsbildande och normkritiska arbetet.

Sociala medier har använts framgångsrikt för att bilda opinion på lokal nivå, till exempel i Umeå. Under hösten synliggjorde lokalföreningen där att transvården på Norrlands universitetssjukhus hotas av nedläggning. Inläggen fick stor spridning på Facebook och Instagram. Även RFSU Uppsala lyfte transfrågan i sociala medier. Kampanjen "Trans på rosor" bidrog till för att sprida kunskap och synliggöra transpersoners och intersexpersoners rättigheter. Kampanjen innehöll personliga berättelser från transpersoner. Inför Världsaidsdagen genomförde RFSU Göteborg en kampanj på sociala medier genom kommunikationsplattformen Hivplus.

Sexualitet och funktionsnedsättningar på agendan

Under tre år arbetar RFSU och organisationen Funktionsrätt Sverige tillsammans i projektet "Min sexualitet - Min Rätt" för att stärka sexuella och reproduktiva rättighe-

ter för personer med funktionsnedsättning och kronisk sjukdom. Projektet bidrar till att sprida kunskap om den sexuella hälsan hos personer med funktionsnedsättning samt ge målgrupperna verktyg för att skapa förändring.

Under 2021 gjordes en kartläggning om sexuell hälsa hos personer med funktionsnedsättning och kronisk sjukdom där över 2000 personer från målgruppen deltog. Undersökningen utmynnade i rapporten "[Vill du ligga med mig då](#)". Rapporten konstaterar att personer med funktionsnedsättning och kronisk sjukdom möter en rad olika utmaningar inom SRHR. Dels ett osynliggörande och en avsexualisering som begränsar deras sexualitet. Men även svårigheter i kontakt med vården, t ex bristande information kring mediciners inverkan på den sexuella hälsan, samt svårigheter vad gäller möjligheter till hjälp att skaffa barn. Studien visade också att personer med funktionsnedsättningar utsatts för sexuellt våld i mycket högre utsträckning än den övriga befolkningen.

Foto: Daniel Ivarsson

Rapporten fick stor uppmärksamhet och resulterade vid lanseringen i 17 inslag i bla SvD, GP, Sydsvenskan och Aftonbladet. Fokus för de flesta reportage handlade om resultaten kring våldsutsatthet. Rapporten uppmärksammades på nytt i januari 2022 då projektet medverkade i både TV4 Nyheterna och Nyhetsmorgon då vi lyfte frågan om diskriminering av personer med funktionsnedsättning kopplat till föräldraskap.

Rapporten har även väckt intresse hos flera myndigheter och andra samhällsaktörer och projektet har inlett dialog med bla Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Folk-

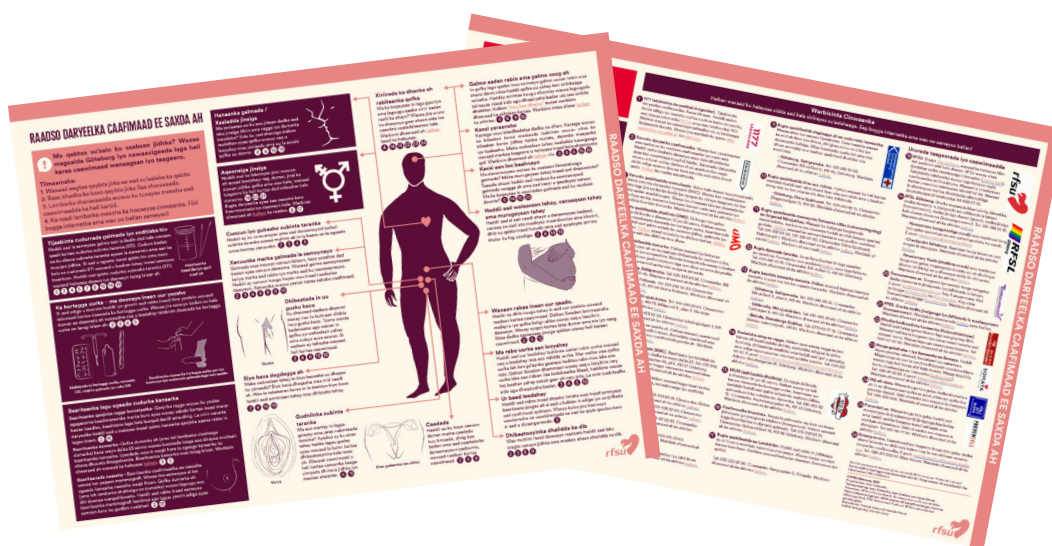
hälsomyndigheten (FHM), Myndigheten för Delaktighet (MfD) och Socialstyrelsen. Vi har också lyft rapporten med bland annat jämställdhetsministern och i dialoger med flera riksdagsledamöter.

Internt har rapporten resulterat i att fyra av RFSU:s lokalföreningar påbörjat olika arbeten kring funktionsnedsättningar och kroniska sjukdomar, och fem funktionsrättsorganisationer har hittills på olika sätt lyft in frågan om sexualitet i sina verksamheter.

Migranter får bättre sexuell hälsa

Sedan 2016 har RFSU arbete med insatsen UPOS – upplysning på olika språk, för att stärka den sexuella och reproduktiva hälsan och de sexuella och reproduktiva rättigheterna hos personer med migranterfarenhet. Insatsen syftar också till att öka kompetensen hos, och bistå hälso- och sjukvården med, användbara verktyg för att underlätta i mötet med den primära målgruppen. Genom de gedigna material på 15 språk som tagits fram ges både den primära och sekundära målgruppen ökad kunskap och bättre förutsättningar för en god och jämlik SRHR och vård.

Vårdkartan på somaliska.

En viktig del inom insatsen har varit att involvera den primära målgruppen för att de i sin tur ska kunna sprida kunskap och information vidare till sina peers. Den peer-verksamhet som har bedrivits under 2021 har involverat 170 personer runt om i Sverige. Restriktioner kopplat till pandemin har gjort att det under vissa tidsperioder inte varit möjligt att träffa deltagare fysiskt, utan utbildningarna har istället genomförts via digitala träffar. En positiv effekt av att hålla passen digitalt har varit att insatsen kunnat nå ut bredare över flera städer då det under vissa samtalspass varit en stor nationell spridning av deltagare. Under årets insats har deltagare i Malmö, Göteborg, Uppsala, Umeå, Örebro, Borås, Karlstad, Boden, Mora, Kramfors, Sollefteå och Stockholm fått ökad kunskap om kropp, sexualitet, rättigheter och hälsa.

I Göteborg finns ett annat initiativ under samma paraply, det kallas Vårdkartan. Hur vet man var man ska testa sig för könssjukdomar om man talar somaliska? Vem ska jag kontakta om jag behöver en abort? RFSU tog under 2021 fram Vårdkartan, som guidar till olika mottagningar för sexuell hälsa i Västra Götaland. Vårdkartan, som finns på fem olika språk, används nu av såväl hälsoguidar som av regionens Kunskapscenter för sexuell hälsa.

Bättre innehåll i sexualundervisningen

Under hösten 2021 blev sex- och samlevnadsundervisningen en obligatorisk del av lärarutbildningen vilket är ett resultat av enträget arbete från RFSU under många år. I samband med det har vi skapat utrymme för att också vara med och forma innehållet i undervisningen genom att arrangera seminarier om sexualundervisning utifrån olika perspektiv för lärarutbildare. Vi har också anlitats av flera lärarutbildningar för att hålla workshops och föreläsningar för såväl lärarutbildare som lärarstudenter. RFSU:s material används i hög grad av lärare, särskilt om sex, kommunikation och gränser, och de för yngre barn.

Sexualundervisningen i skolan är en viktig del i att förbättra ungas sexuella hälsa och välbefinnande samt stärka deras förmåga att göra medvetna och självständiga val. På landets skolor finns ett stort antal lärare i behov av fortbildning som RFSU arbetar för att nå genom metodstöd och fortbildning. Fortbildningsveckan för lärare, kampanjen **Vecka Sex**, och berättartävlingen **Sätt ord på det** för högstadielärover är sådana exempel. Satsningarna fick positiv respons och nådde ut via genomslag i medierna.

Skolinspektionens granskning av sexualundervisningen från 2018 visar också att det finns stora skillnader i skolundervisningen och att skollära har en viktig roll för att ämnet ska hålla god kvalitet och vara likvärdig. För att undersöka denna fråga genomförde RFSU under 2021 enkät som riktade sig till landets rektorer. Enkäten visade att inte ens en tredjedel av lärarna hade fått kompetensutveckling och att bara 37 procent av rektorerna följt upp kompetensen hos sina lärare. Den visade vidare att en majoritet av skolorna saknade mål för sexualundervisningen. Resultaten från rapporten har bland annat lyfts i en debattartikel, med utbildningsminister Anna Ekström samt kommer att spridas på skollärarkongressen under 2022.

Viktigt steg mot en större valfrihet kring abortvård

Under 2021 satte RFSU tillsammans med ett antal andra aktörer frågan om hemaborter på den politiska dagordningen. Förslaget om att göra hemaborter möjliga innebär att sjukhus- och läkarkravet i abortlagen slopas, något som skulle leda till en enklare och tillgängligare abortvård samt större valfrihet för vårdtagaren. Genom debattartiklar och intervjuer i Sveriges Radio fick frågan uppmärksamhet och ett flertal partier tog därefter också ställning för förslaget genom egna mediala utspel. Enligt en rund-

ringning från Ekot finns det idag en politisk majoritet för lagändringar i enligt med våra förslag. Moderaterna har ställt en skriftlig fråga till socialministern om detta och SBU, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, har i sitt regleringsbrev fått i uppdrag att göra en kunskapsöversikt om abort i hemmet.

Lagförslag och utredningar kring familj och könsidentitet

RFSU:s värderingar om allas möjlighet att leva och bilda familj på det sätt som de önskar, utan att hindras av diskriminerande lagstiftning rörande kön, sexualitet, könsidentitet och andra maktordningar har fått stort genomslag i politiken de senaste åren.

På det familjepolitiska området har flera utredningar och lagförslag som vi arbetat länge för lagts fram:

Erkännande av utländska föräldraskap

Utredningen Nya regler om utländska föräldraskap och adoption i vissa fall (SOU 2021:56) har sett över hur utländska föräldraskap i större utsträckning ska erkännas i Sverige. Utredningen föreslår att föräldraskap som fastställts utomlands ska registreras i Sverige för samkönade par på samma sätt som faderskap inom olikkönade relationer gör idag.

Utredningsförslaget betyder att fler barn som flyttar till Sverige kommer få båda sina föräldrar, inte bara den som fött barnet, registrerade som juridiska föräldrar och vårdnadshavare även i den svenska folkbokföringen. Detta är en fråga vi arbetat för länge efter bland annat ett par uppmärksammade rättsfall (t ex Sara och Soledad) och bland annat arrangerat seminarium om på MR-dagarna.

Bättre juridiskt skydd för barn som fötts genom värdgraviditet

I samma utredning (SOU 2021:56) föreslås en lagreglering som gör det möjligt för en tilltänkt förälder att bli rättslig förälder till ett barn som har tillkommit efter en värdgraviditet i utlandet. Hittills har det saknats regleringar kring barn som tillkommit genom värdgraviditet vilket gjort att de hamnat i en rättslös situation. Detta är något RFSU påtalat i olika sammanhang genom åren.

Föräldrapresumtion även för samkönade föräldrar

Enligt en ny lag som trädde i kraft första januari 2022 presumeras föräldraskap i fler fall än tidigare, vilket innebär att regleringen blir könsneutral och jämlik. Om modern vid barnets födelse är gift eller registrerad partner med en kvinna, ska kvinnan automatiskt anses som barnets förälder. Motsvarande ska gälla för faderskap eller moderskap för gifta par där en av makarna eller båda har ändrat könstillhörighet. Detta är något RFSU drivit länge och vi är glada över att det nu blir av.

Könstillhörighetslagen

Efter att ha pausats i flera år efter lagrådets kritiska yttrande skickades under slutet av

2021 de två lagar som föreslås efterträda könstillhörighetslagen äntligen ut på remiss. Trots några mindre försämringar i förhållande till den tidigare promemorian är förslaget ett stort steg framåt i förhållande till nuvarande reglering. Folkbokföringen skiljs från de medicinska ingreppen och kirurgiska ingrepp behöver inte längre godkännas av Socialstyrelsen.

Ny lag om ett särskilt hedersbrott träder i kraft

Efter att RFSU och andra under ett antal år efterlyst en särskild brottsrubricering gällande hedersbrott har ett sådant förslag utretts och fattats beslut om i riksdagen. Det nya brottet som är utformat med fridskränkingsbrotten som förebild träder i kraft den 1 juni 2022.

Äntligen ett MR-institut

Under förra året röstade riksdagen äntligen igenom förslaget om att inrätta ett institut för mänskliga rättigheter. Detta är ett resultat av RFSU och andra organisationer i civilsamhällets långvariga kamp för att Sverige ska leva upp till sina åtaganden gentemot FN och ta de mänskliga rättigheterna på större allvar.

Rädda Egalia i Skärholmen

RFSU Stockholm besvarade en remiss från Stockholms stad beträffande en motion om att rädda hbtqi-fritidsgården Egalias verksamhet i Skärholmen. RFSU Stockholm tillstyrkte motionens förslag och Egalia erhåller för närvarande ett tidsbegränsat stöd från staden.

Mer pengar till förlossningsvården

I november 2021 deltog RFSU Stockholm i den stora manifestation som arrangerades för att kräva mer resurser till förlossningsvården. Manifestationen fick mycket stor medial uppmärksamhet och var en del av en större debatt som ledde till att regionen valde att sätta målet "en barnmorska per födande".

RFSU-kliniken

Patientmottagning är den dominerande delen av klinikens arbete. Under det andra pandemiåret 2021 minskade antalet besök något på kliniken inom våra olika grenar sexualmedicin, rådgivningssamtal, familjerådgivning och psykoterapi.

TOTALA ANTALET BESÖK: 19 041
KVINNOR: 54%
MÄN: 44%
ANNAT KÖN: 2%
ÅLDER: 17-78 år

Hos psykoterapeuter och familjerådgivare har flertalet av besöken varit digitala. Hos klinikens barnmorskor och läkare genomfördes ca 23 procent av besöken digitalt via RFSU-appen. Då drop-in mottagningarna varit inställda på grund av pandemin har bokningsbara tider via 1177 lagts ut dagligen som ett alternativ till drop-in. För personer som inte haft möjlighet att boka digitalt, finns telefonbokning och bokning via receptionen tillgänglig.

FÖRDELNING AV BESÖKEN			
	2019	2020	2021
BARNMORSKA	13 254	14 196	11 695
SJUJSKÖTERSKA	2 212	1 730	1 349
PSYKOTERAPEUT	1 417	2 580	2 549
FAMILJERÅDGIVARE		913	794
LÄKARE	1 239	1 584	1 640
UNDERSKÖTERSKA			331
SMITTSPÅRNING	778	1 288	1 014
TOTALT	18 122	20 696	19 041

ANTAL PROVER TAGNA (VARAV POSITIVA) PROVSVAR:			
STI	2019	2020	2021
KLAMYDIA	*596	*546	(17972) *553
GONORRÉ	*151	*160	(18 276) *163
HIV		*3	(5 699) *5
SYFILIS			(4 050) *15
HEPATIT B			(1 600) *2
HEPATIT C			(413) *1

*antal positiva provsvar

Kliniken ökar kunskapen om SRHR i vården

När vårdpersonal får bättre kunskap gynnas befolkningens sexuella hälsa och välbefinnande. Kliniken samarbetar med flera andra utbildningsaktörer för att utbilda andra kliniskt verksamma i frågor som rör sexualitet, sexuell hälsa/ohälsa samt sex och relationer.

Under 2021 har ett fokus varit klinisk sexologi och frågor kring män och maskulinitet, med särskilt fokus andrologisk utbildning.

Två exempel på utbildningar som genomförts:

- “Att nå fram till killar på deras villkor” En nationell föreläsningsserie, 10 tillfällen, för personal på Sveriges ungdomsmottagningar genomfördes digitalt. En samverkan mellan FSUM-föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar och nationella enheten.
- “Temadag andrologi” En heldagsföreläsning för personal på ungdomsmottagning för ungdomsmottagningar i Södermanland och i Örebro.

Besökarna får den hjälp de behöver

Klinikens patientenkät visar att klinikens patientarbete bidrar till ökat välbefinnande och nöjda patienter. Under oktober 2021 genomförde vi en enkätundersökning för att få veta mer om hur besökarna upplever tillgänglighet, bemötande, information, delaktighet och nytta. Vi frågade också om orsaken till kontakten med kliniken, hur de fick kännedom om kliniken och om var patienten hade vänt sig om det inte varit möj-

ligt att komma till oss. Vi ville också veta hur nöjda patienterna var med besöken. För att kunna identifiera eventuella skillnader i svar mellan olika grupper bad vi patienten uppge kön och ålder. När det gäller den medicinska sidan, frågade vi även om kön på sexpartner/sexpartners. Den sista frågan tillkom utifrån att vi ville följa upp nöjdheten med vård och bemötande ur ett hbtqi-perspektiv.

DELTAGARE I ENKÄTEN: 459 personer

SVARSFREKVENS: 88%

97,4 % fick den hjälp de sökte för

99,2 % tyckte att de kunde ställa de frågor de ville

BESÖK HOS BARNMORSKA, SJUKSKÖTERSKA ELLER LÄKARE:

39% män

60% kvinnor

1 % annat

97,7 % är mycket nöjda eller nöjda med besöket

BESÖK HOS PSYKOTERAPEUT:

57% kvinnor

36% män

7% annat

100 % är nöjda med besöket

ENKÄTSVAR OM RFSU-KLINIKEN

“Alltid bra bemötande”

“Tog sig tid att lyssna”

“Känner mig trygg”

“Bra information”

“Tack för att ni finns”

Vad kan vi bli bättre på?

“Mer telefontid”

“Kvällsöppet”

“Drop-in”

RFSU är en medlemsorganisation. Vill du bli medlem?
Anmäl dig på www.rfsu.se/medlem.

